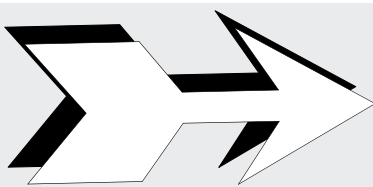

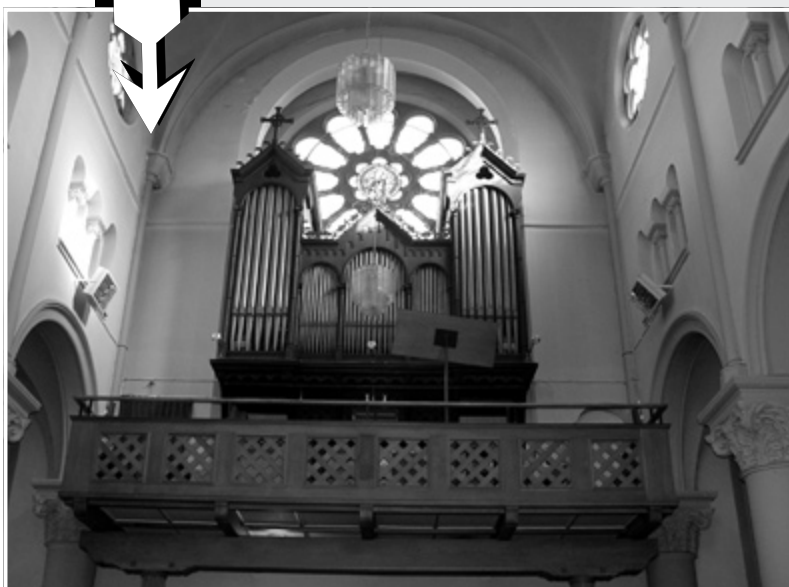
VAN VROEGER TOEN.....

NAAR NU

Schanskerk oftewel 'Moederkerk'

• Het kerkorgel in de R. K. kerk aan de Schans

Uithoorn - Het katholieke geloof en de kerk hebben altijd een grote rol gespeeld in Uithoorn. In de achttiende eeuw had Uithoorn nog geen eigen kerk en gingen de parochianen naar de kerkschuur die langs de Kromme Mijdrecht in De Hoef lag. Na jaren van tegenwerking kreeg pastoor Matthias Herfkens eindelijk toestemming om een kerkje te bouwen in de Schans dat op 21 december 1782 werd ingewijd.

Van dat eerste kerkje is weinig bekend, er zijn geen tekeningen van bewaard gebleven. Er was geen kerkhof omdat daar geen plaats voor was en waarschijnlijk is er ook nooit iemand in die kerk begraven. De doden werden begraven in Kudelstaart.

Bouvvallig

In 1853 werden de staties (voorlopers van de parochies) omgezet in parochiekerken en de statie in de Schans die toen H. Johannes Onthoofding heette werd toen gewijzigd in St. Jan de Doper. Maar het kerkje werd bouvvallig, er werd een stukje grond naast de kerk aangekocht en men kreeg toestemming om een nieuwe kerk te bouwen. In april 1867 was de fundering gereed en kon de eerste steen gelegd worden.

Kerkmeester H. Janmaat had gepleit voor de bouw van een kerkje in De Hoef. Maar de aartsbisschop die zijn goedkeuring aan dit voorstel moest geven ging niet akkoord omdat deze bang was dat de bouw negatieve gevolgen (lees: minder kerkgangers, dus minder inkomsten) zou hebben voor de bouw van de nieuwe kerk in de Schans. Na de eeuwwisseling werd de kerk in Uithoorn toch te klein omdat het aantal inwoners groeide en daarmee het aantal kerkgangers.

Plaats kopen

Het kerkbestuur wilde toen een kerk aan de Kromme Mijdrecht maar zou dit wel geaccepteerd worden door de burgers en de boeren. Maar er moest wel wat gebeuren want de arbeiders en kinderen stonden achterin de kerk en de 'devotie leed ernstig hieronder'. Het was toentertijd gebruikelijk dat de notabelen en de middenstand en de burgers een eigen plaats in de kerk hadden. Die plaats moest gekocht worden. De andere banken werden verhuurd en achter in de kerk zaten de armen. Maar je wilde natuurlijk niet weten dat je arm was dus als je achter in de kerk stond schaamde men zich voor dat feit omdat iedereen dan kon zien dat je arm was. De arbeiders waren wel verplicht om naar de kerk te gaan omdat zij van het armenbestuur van de kerk geld kregen voor kolen en eten en als je niet naar de kerk ging kreeg je dat dus niet. Nog heel lang moest er plaatsengeld betaald worden.

Toen de kerk in de Schans gereed was moesten de Hoefenezen dus met de kerkschuur naar Uithoorn komen. De Hoefenezen kregen daar echter gauw genoeg van en probeerden op allerlei manieren om een eigen kerk te krijgen en hoe gebeurde dat?

Geld

Heel simpel. Het was gebruikelijk dat de pastoor in Uithoorn schapen kocht en die liet weiden bij de boeren in Uithoorn en De Hoef. Maar wat deden de Hoefse boeren, die gingen zelf schapen kopen en weiden in De Hoef en wilden met de opbrengst daarvan een eerste aanzet geven voor de bouw van een kerk. De aartsbisschop kreeg het verzoek om zijn invloed aan te wenden en schreef naar de pastoor om een grote som geld te schenken voor de nieuwbouw van de kerk in De Hoef. Door geldproblemen duurde het nog een lange tijd maar uiteindelijk werd in 1921 de nieuwe kerk in De Hoef ingewijd. Nog steeds groeide het aantal inwoners in Uithoorn en werd de kerk te klein, soms waren er vijf missen op één zondag, daarom werd de Burchtkerk gebouwd.

De invloed van de kerk was altijd heel groot. Ans van Muijen, van Stichting BAUD vertelt: "Als je achttien jaar was en je wilde gaan dansen moest je een kaartje halen bij de pastoor en die zette daar dan een parochiestempel op en kon je dansen in het parochiehuis. Later, toen de invloed van de kerk minder werd, kwamen er andere gelegenheden zoals bij De Rijk. Maar ik mocht van mijn moeder niet naar De Rijk want daar kwamen ongelovigen". De kerk moest gerestaureerd worden en dat gebeurde in 1964 door architect De Groot.

Er werd een modern stuk aan gebouwd en daardoor staat de kerk niet meer op de rijksmonumentenlijst omdat deze niet meer origineel is. Er kwamen nieuwe kerkbanken, preekstoelen, (een is nog wel in ere hersteld) en een nieuwe Maria en Jozef altaar. En nu is de kerk weer aan onderhoud toe. Er is een funderingsonderzoek gedaan en daaruit bleek dat er werking is tussen het oude en nieuwe gedeelte. Maar nu komt het grote probleem dat de bisschop geen toestemming aan het voormalige parochiebestuur wilde geven om de kerk te laten restaureren.

Enquête

Er is toen een nieuw parochiebestuur gekomen, de Emmäus parochie bestaande uit de Schans en de Burchtparochie, en het bestuur heeft toen aan de parochianen het voorstel gedaan om de twee kerken af te stoten en een nieuwe kleinere kerk te bouwen. De Stichting BOUD heeft zich toen ingezet om het voortbestaan van de kerk te verzekeren.

Er is een huis-aan-huis enquête geweest en daaruit bleek dat meer dan 90% van de Uithoornaars wil dat de kerk blijft bestaan omdat deze beeldbepalend is. Dit resultaat is aangeboden aan B & W maar deze wil nog geen oordeel geven en de politieke partijen wachten eerst het beeldkwaliteitplan af wat weer te maken heeft met de omlegging van de N201. De Stichting BOUD heeft de indruk gekregen dat de gemeente niet meewerkt aan de sloop van de kerk. Er is nu een sponsor gevonden die een onderzoek gaat doen voor een passende herbesteding, maar daar is de toestemming van de bisschop voor nodig.

Door de Bond Heemschut is de kerk bekeken en hun conclusie was dat de kerk waardevol is en het behouden waard. Ook het orgel, gemaakt door Maarschalkerweerd, is natuurlijk al heel bijzonder. Dus alle partijen wachten nu eigenlijk af. Wat gaat er gebeuren met deze kerk die toch in de ogen van zoveel Uithoornaars niet meer weg te denken is in het beeld van het oude dorp?

* bron; boekje 200 jaar parochie Sint Jan Uithoorn.

• De R. K. kerk aan de Schans

• Een van de laatste huwelijksluitingen in de kerk vóór de verbouwing.

• Het interieur van de kerk

• De acolyten rond 1950; v.l.n.r. Wiebe Kindermans, Piet Bunschoten, Gerard Koeleman, Kapelaan Ten Have, Gerard Egberts, Henk van Dierendonck, Hans Rohling en Ernst de Beus

